

Veilig werken op daken

Samenvatting regelgeving en verantwoordelijkheden

Arbowet artikel 5

Een werkgever heeft de verantwoordelijkheid en plicht vanuit de Arbowet om een goed Arbobeleid te voeren. Dit houdt in dat hij een Risico Inventarisatie & Evaluatie uit dient te voeren om de risico's van de arbeidsplaatsen binnen zijn organisatie in kaart te brengen. Vervolgens dienen maatregelen bepaald te worden om deze risico's te beheersen. Deze maatregelen worden verwerkt in een plan van aanpak "wie gaat wat wanneer uitvoeren?" waarmee het Arbobeleid wordt vastgesteld.

Arbobesluit 3.16 en Arbobeleidsregels 3.16

Daarnaast worden in Arbobesluit 3.16 en de Beleidsregels 3.16 de regels beschreven voor het veilig werken op hoogte zoals deze door de Arbeidsinspectie worden gehanteerd. Bij werkzaamheden op daken met een valhoogte van 2,5 meter of meer dienen onder andere de volgende regels in acht genomen te worden:

- Indien het werken zich beperkt tot werklocaties op 4 meter van de dakrand of meer, kan men zich beperken tot het aanbrengen van een markering op 4 meter van de dakrand.
- Indien het werken zich beperkt tot werklocaties op 2 meter van de dakrand of meer, kan men zich beperken tot het aanbrengen van een flexibele afzetting op 2 meter van de dakrand.
- Indien men werkt binnen 2 meter van de dakrand, dienen vaste valbeperkende voorzieningen aan de dakrand geplaatst te worden zoals leuningwerk of borstwering van ten minste 1 meter hoog.
- De dakrand moet aan weerszijden van de toegang over een lengte van 4 meter voorzien zijn van een hekwerk of leuning van ten minste 1 meter hoog en de overstap van een ladder naar het dak moet veilig zijn.
- Collectieve bescherming geniet de voorkeur boven persoonlijke beschermingsmiddelen. Echter bij kortdurende werkzaamheden, zoals inspecties, klein onderhoud, werken aan de borstwering e.d. mag gebruik gemaakt worden van persoonlijke beschermingsmiddelen.

De werkgever dient ervoor te zorgen dat bij werkzaamheden op daken door zijn medewerkers de bovenstaande regels nageleefd worden.

Arbobesluit voor de Bouw artikel 2.6 en 2.31

Niet alleen de werkgever heeft jegens zijn medewerkers verantwoordelijkheden, maar ook de opdrachtgever jegens zijn aannemers. In het bouwbesluit worden een aantal omstandigheden aangegeven wanneer een V&G plan dient te worden opgesteld.

Een V&G plan dient opgesteld te worden indien op een project:

- 500 mandagen of meer worden besteed of;

- 30 werkdagen of meer aaneengesloten wordt gewerkt of;
- meer dan 20 werknemers op 1 dag aanwezig zijn of;
- meer dan 1 werkgever dan wel Zelfstandigen Zonder Personeel op 1 dag aanwezig zijn of;
- er sprake is van bijzondere gevaren inzake veiligheid en gezondheid;

Onder bijzondere gevaren wordt onder andere verstaan valgevaar door de uit te voeren werkzaamheden. De taak van de opdrachtgever is om een V&G planontwerpfase op te stellen waarin de risico's beschreven worden van de uit te voeren werkzaamheden en de bijbehorende beheersmaatregelen. Hij dient de aannemer middels dit V&G plan te informeren over werkzaamheden en de daaraan verbonden risico's en eventueel reeds getroffen maatregelen. Bij onvoldoende eigen deskundigheid dient de opdrachtgever een aanvullend V&G-plan van de aannemer te eisen waarin de aannemer de beheersmaatregelen benoemt om de werkzaamheden veilig uit kunnen voeren. De opdrachtgever zal het werk moeten uitbesteden aan een aannemer die de juiste maatregelen neemt om veilig te kunnen werken.

Daarnaast kan opdrachtgever tijdens de uitvoering een toezichthoudende rol vervullen. Indien dit vastgelegd is in het V&G plan, draagt hij medeverantwoordelijkheid ten aanzien van de controle op de te nemen veiligheidsmaatregelen tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden.

Waar liggen de problemen in de praktijksituatie?

1. Indien bovenstaande regels nageleefd worden, dan worden de opdrachtgever en de werkgever (in de huidige situatie) bij kortdurende werkzaamheden geconfronteerd met kosten voor beveiliging die niet in verhouding staan tot de kosten van de uit te voeren werkzaamheden. Hierdoor komt het in de praktijk geregeld voor dat bij kortdurende werkzaamheden niet voldoende maatregelen worden genomen.
2. Zowel de werkgever als de opdrachtgever worden geconfronteerd met het opstellen van een behoorlijke hoeveelheid V&G plannen.
3. Om bovenstaande problemen te voorkomen schakelt een opdrachtgever een leverancier in voor het permanent aanbrengen van valbeveiligingsmiddelen. Vervolgens doen zich volgende problemen voor:
 - a. De opdrachtgever wordt geconfronteerd met hoge kosten voor systemen waarbij hij zich afvraagt of minder beveiligingsmiddelen niet voldoende waren geweest.
 - b. Er zijn wel voorzieningen aangebracht, maar er is geen duidelijke procedure/ instructie waardoor de middelen niet gebruikt worden.
 - c. De opdrachtgever wordt, nadat hij voorzieningen heeft getroffen tegen valgevaar, tijdens een controle door de Arbeidsinspectie geconfronteerd met andere risico's op het dak. Denk hierbij aan een gevaarlijke toetreding, stoot- en struikelgevaar, fysieke belasting, de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de dakbedekking / uitstoot van giftige gassen e.d. waarvoor nog geen maatregelen zijn genomen.

Wat is de juiste aanpak?

Zoals de Arbowet zegt: voer een Risico Inventarisatie & Evaluatie uit, maar dan van het dakenbestand. Hierbij wordt door een deskundig persoon een beoordeling uitgevoerd van de risico's op de daken. Naar aanleiding van deze risico's worden maatregelen bepaald welke verwerkt worden in een rapportage en een dakveiligheidsplan. Deze rapportage wordt getoetst door een Hoger Veiligheidskundige.

Waarom dient bovenstaande procedure gevolgd te worden?

Conform wetgeving

Het voldoet hiermee aan artikel 5 van de Arbowet; Risico Inventarisatie en Evaluatie en wordt voorkomen dat voor elk werk op het dak een V&G plan gemaakt moet worden conform het Arobesluit.

Deskundigheid

De werkzaamheden worden minimaal uitgevoerd door een Middelbaar Veiligheidskundige en getoetst door een Hoger Veiligheidskundige.

Volledigheid

Alle risico's, die voorkomen op de daken worden geïnventariseerd, waardoor toekomstige problemen ondervangen worden en de opdrachtgever niet geconfronteerd wordt met andere maatregelen (lees kosten).

Oplossingsgericht

In de rapportage worden niet alleen de risico's gerapporteerd, maar worden tevens oplossingen gegeven om de risico's te beheersen.

Onafhankelijkheid

De Dak Risico Inventarisatie en Evaluatie uitgevoerd door Veenman & Partners Safety Consultants BV is onafhankelijk advies, omdat wij geen leverancier zijn van de diverse te treffen voorzieningen. Met het dakveiligheidsplan kunnen diverse leveranciers benaderd worden voor het uitbrengen van een offerte, waarbij het dakveiligheidsplan uitgangspunt is voor de prijsbepaling.

Kostenbesparend

Er wordt éénmalig geïnventariseerd in een dakveiligheidsplan en aansluitend maatregelen en men wordt niet bij elk werk op het dak geconfronteerd met hoge kosten voor beveiligingsmiddelen.